

از آنجا که اولین تاسیسات پایانه های استاندارد در تهران به اجرا گذاشته شد و سازمان ترمینالهای تهران اولین مجموعه از این تشکیلات می باشد لذا بسیاری از قوانین سازمانهای پایانه ها ابتدا به ساکن در مورد تهران به تصویب رسید که البته طبق ماده 5 این لایحه شهرهای با جمعیت یکصد هزار نفر مکلف به تأسیس ترمینال با در نظر گرفتن همین قوانین بسته به امکانات خود می باشند . با گسترش پایانه ها در کشور و همچنین سازمانهای پایانه ها این مواد دچار تغییرات گردیده و از آن قوانین دیگری منشعب شد که در ذیل به آنها می پردازیم :

1- لایحه قانونی احداث ترمینالهای مسافربری و ممنوعیت تردد اتومبیلهای مسافربری بین شهری در

داخل شهر تهران مصوب 1359/2/9

2- قانون اصلاح لایحه قانونی احداث پایانه های مسافربری و ممنوعیت تردد اتومبیلهای مسافربری برون

شهری در داخل شهر تهران مصوب 1372/12/17

3- آئین نامه اجرائی ماده 2 اصلاح لایحه قانونی احداث پایانه های مسافربری و ممنوعیت تردد اتومبیلهای

مسافربری برون شهری در داخل شهر تهران مصوب 1374/8/10

4- آئین نامه اجرائی ماده 6 قانون اصلاح لایحه قانونی احداث پایانه های مسافربری و ممنوعیت تردد

اتومبیلهای مسافربری برون شهری در داخل شهر تهران مصوب 81/3/7

5- آئین نامه اجرائی ماده 2 اصلاح لایحه قانونی احداث پایانه های مسافربری و ممنوعیت تردد اتومبیلهای

مسافربری برون شهری در داخل شهر تهران مصوب 138/10/29

1- اولین لایحه قانونی احداث ترمینالهای مسافری و ممنوعیت تردد اتومبیلهای مسافری بین شهری در داخل شهر

تهران مصوب 1359/2/9 شورای انقلاب :

ماده 1: شهرداری تهران موظف است علاوه بر بهره برداری از ترمینال موجود (ترمینال جنوب) به تدریج نسبت به احداث ترمینالهای جدید متناسب با نیاز شهر در شرق و غرب و شمال تهران اقدام نماید . سازمان برنامه و بودجه با توجه به امکانات دولت مکلف به تأمین اعتبار لازم جهت احداث ترمینالهای جدید خواهد بود .

ماده 2: شهرداری تهران غرفه های ترمینالهای شهر را به شرکتهای مسافری که طبق شرایط خاص تشکیل می شود در مقابل اخذ اجاره بهای مناسب به صورت نمایندگی واگذار می نماید . شرایط تشکیل این شرکتهای بر طبق آئین نامه ای خواهد بود که توسط شهرداری تهران بر اساس قوانین مصوب وزارت راه و ترابری و همکاری آن وزارت تهیه و به تصویب شورای شهر و در غیاب شورای شهر به تصویب وزارت کشور خواهد رسید . شرکتهای تعاونی متشکل از دارندگان اتوبوس ها و کارکنان شرکتهای مسافری موجود اولویت خواهند داشت .

تبصره : شرایط واگذاری غرفه ها طبق آئین نامه ای خواهد بود که توسط شهرداری تهران تهیه و به تصویب شورای شهر یا در غیاب شورای شهر به تصویب وزارت کشور خواهد رسید . این واگذاری مشمول مقررات قانون روابط موجر و مستاجر نبوده و حقوق استیجاری و کسب و پیشه برای متصرفین یا متصدیان آنها ایجاد نخواهد کرد و هر موقع که شهرداری لازم بداند می تواند محل را با توجه به شرایط واگذاری نمایندگی و با اخطار قبلی لااقل یک ماه تصرف کند .

ماده 3: مالکیت و مدیریت تاسیسات ترمینالها و مسئولیت خدمات با شهرداری تهران می باشد . شهرداری تهران موظف است به نظارت بر برنامه ریزی مسافری و کیفیت عرضه خدمات شرکتهای خواهد بود .

تبصره : حدود وظایف و اختیارات و نظارت شهرداری تهران و خدمات شرکتهای بر طبق آئین نامه جداگانه ای خواهد بود که بر اساس ماده دوم و تبصره ذیل آن مشخص خواهد شد

ماده 4: شروع کار ترمینال و ممنوعیت تردد اتومبیلهای مسافری بین شهری همزمان انجام خواهد شد . زمان و محدوده ممنوعیت تردد اتومبیلهای مسافری حداقل یک ماه قبل از شروع توسط شهرداری تهران اعلام می شود .

ماده 5: سایر شهرداریهای شهرهای بزرگ کشور که جمعیت آنها بیش از یکصد هزار نفر باشند موظفند نسبت به ایجاد ترمینال مسافری بین شهری در محل های مناسب بر اساس مفاد این قانون با توجه به امکانات اقدام نمایند .

ماده 6: کلیه مقررات و قوانین و آئین نامه های موجود که مغایر با مفاد این قانون باشند از درجه اعتبار ساقط است .

2- قانون اصلاح لایحه قانونی احداث پایانه های مسافربری و ممنوعیت تردد اتومبیلهای مسافربری برون شهری

در داخل شهر تهران که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ دهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1372/12/17 به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره 2056 - ق مورخ 1372/12/23 جهت اجراء ابلاغ گردید . اصلاحیه لایحه مذکور به شرح ذیل می باشد :

ماده 1: عنوان لایحه قانونی احداث ترمینالهای مسافربری و ممنوعیت تردد اتومبیلهای مسافربری بین شهری در داخل شهر تهران مصوب 1359/2/9 شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران به شرح فوق تغییر و مواد 2 و 3 و تبصره ذیل آنها و مواد 5 و 6 آن بشرح زیر اصلاح می گردد :

ماده 2: شهرداریها غرفه های پایانه های شهر را به شرکتهای مسافربری که طبق ضوابط وزارت راه و ترابری تشکیل می شوند در مقابل اخذ اجاره بهای مناسب بصورت نمایندگی واگذار می نمایند . شرکتهای تعاونی مسافربری اولویت خواهند داشت .

تبصره : شرایط واگذاری غرفه ها طبق آئین نامه ای خواهد بود که توسط وزارتین کشور و راه و ترابری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید . این واگذاری مشمول مقررات قانون روابط موجر و مستأجر نبوده و حقوق استیجاری و کسب و پیشه برای متصرفین یا متصدیان آنها ایجاد نخواهد کرد و هر موقع که شهرداری لازم بداند با موافقت وزارت راه و ترابری می تواند محل را با توجه به شرایط واگذاری و با اخطار قبلی لااقل دوماهه تصرف نماید .

ماده 3: مدیریت بهره برداری ، برنامه ریزی ، سیاست گذاری ، نرخ گذاری در امر مسافربری برون شهری و نظارت بر کیفیت عرضه خدمات مربوط به آن و مسئولیتهای مربوط به جابجائی مسافر برعهده وزارت راه و ترابری می باشد مالکیت و مدیریت تأسیسات پایانه های شهرداری و مسئولیت خدمات مربوط به آنها بر عهده شهرداریها می باشد و شهرداریها کلیه عوارض و حقوق قانونی خود را وصول خواهند نمود .

تبصره : شهرداریهای سراسر کشور موظف به ارائه امکانات مناسب در محل پایانه ها به وزارت راه و ترابری می باشند .

ماده 4: شهرداریهای شهرهای با بیش از پنجاه هزار نفر جمعیت سراسر کشور موظفند نسبت به ایجاد پایانه مسافربری برون شهری در محلهای مناسب بر اساس مفاد این قانون با توجه به امکانات اقدان نمایند .

تبصره : احداث پایانه مسافربری توسط شهرداری مانع احداث پایانه توسط بخش تعاونی یا خصوصی با رعایت ضوابط و مقررات قانونی نخواهد بود .

ماده 5: با تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر لغو و آئین نامه اجرائی آن ظرف 3 ماه از تاریخ تصویب توسط وزارتین راه و ترابری و کشور تهیه و بتصویب هیأت وزیران خواهد رسید .

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ 1372/12/10 به تصویب مجلس و در تاریخ 1372/12/17 به تأیید شورای نگهبان رسیده است .

3- آئین نامه اجرائی تبصره ماده 2 اصلاح لایحه قانونی احداث پایانه های مسافری و ممنوعیت تردد اتومبیل‌های

مسافری برون شهری در داخل شهر تهران مصوب 1374/8/10 به شرح ذیل می باشد :

ماده 1: شهرداریها غرفه های موجود در پایانه های مسافری شهر را به شرکتهای مسافری که طبق ضوابط وزارت راه و ترابری تشکیل می شوند جهت انجام خدمات مسافری تحت شرایط زیر به صورت نمایندگی در مقابل اخذ اجاره بها و از طریق انعقاد قرارداد واگذاری واگذار می نمایند .

تبصره : در واگذاری غرفه های پایانه های مسافری شهر شرکتهای تعاونی مسافری و شرکتهای مسافری که قبل از اصلاح قانون در ترمینالها مستقر بوده اند اولویت خواهند داشت .

ماده 2: مبنای مال الاجاره ماهانه غرفه های قابل واگذاری به شرکتهای مسافری به وسیله یک نفر از کارشناسان رسمی دادگستری که توسط شهرداری شهر انتخاب می گردد تعیین می شود تا با انجام تشریفات مزایده در حضور نمایندگان شهرداری شهر و سازمان حمل و نقل و پایانه های استان مبلغ قطعی مال الاجاره مشخص گردیده و از شرکت استفاده کننده غرفه اخذ شود .

تبصره 1: کارشناس منتخب مذکور اجاره بهای ماهانه غرفه واگذار شده را با رعایت ارزش عرصه و اعیان و موقعیت غرفه متناسب با آن مقدار از سطح ترمینال که وسایط نقلیه شرکت مسافری در آن توقف یا مورد سایر استفاده ها قرار می دهند همچنین با ملحوظ داشتن هزینه هایی که برای نگهداری و سایر خدمات از طرف شهرداری مصرف می گردد به صورت یکجا به عنوان مال الاجاره غرفه اختصاصی شرکت مسافری استفاده کننده به صورت قیمت پایه برآورد می نمایند

تبصره 2: شرکت مسافری استفاده کننده از غرفه واگذار شده مکلف است مال الاجاره مندرج در قرارداد را بدون هیچگونه عذر و تعلل در سررسید معین در قرارداد واگذاری به شهرداری شهر تأدیه نماید .

تبصره 3: این واگذاری مشمول مقررات قانون روابط موجر و مستاجر نبوده و حقوق استیجاری و کسب و پیشه برای متصرفان یا متصدیان آنها ایجاد نخواهد کرد

تبصره 4: واگذاری سایر غرف پایانه نیز مشمول مقررات این آئین نامه خواهد بود و نقش سازمان حمل و نقل و پایانه ها صرفاً در خصوص غرفه های شرکتهای مسافری می باشد .

ماده 3: شرکتهای مسافری در هنگام عقد قرارداد باید معادل 6 ماه اجاره بهای ماهانه هر سال را بصورت ضمانت نامه بانکی یا سپرده نقدی به منظور حسن انجام خدمات و تعهدات برابر قرارداد منعقد شده در اختیار شهرداری شهر بگذارند تا

در صورت تعلل در پرداخت اجاره بها یا حدوث هرگونه خسارت به تاسیسات ، ساختمان ، لوازم و تجهیزات ترمینال از جانب بهره بردار یا عوامل وی ، شهرداری بتواند خسارت خود را از آن محل برداشت نماید .

تبصره 1: تشخیص میزان خسارت با کارشناس منتخب شهرداری شهر و سازمان حمل و نقل و پایانه های استان می باشد.

تبصره 2: چنانچه قبل از خاتمه قرارداد از محل ضمانت نامه مذکور شهرداری مبلغی وفق مقررات برداشت نماید مکلف است ظرف مدت ده روز از اعلام کتبی شهرداری شهر آن را تأمین نماید ، به طوری که همواره سپرده معادل 6 ماه مال الاجاره باشد . بدیهی است در صورت عدم تأمین سپرده ، شهرداری بلافاصله قرارداد واگذاری را لغو خواهد نمود .

تبصره 3: دریافت هرگونه وجهی یا تضمین دیگری علاوه بر مال الاجاره و تضمین فوق الذکر تحت هر عنوان از قبیل سر قفلی ، پیش پرداخت و غیره توسط شهرداری از شرکتهای مسافربری استفاده کننده از غرفه های پایانه های شهر ممنوع است .

ماده 4: شهرداری می تواند در صورت عدم انجام تعهدات مالی از سوی شرکتهای یا عدم رعایت مقررات شهرداری و پس از کسب نظر سازمان حمل و نقل پایانه های استان که حداکثر ظرف 15 روز اظهار نظر خواهند نمود و یا اعلام کتبی سازمان مذکور مبنی بر عدم تمدید قرارداد به لحاظ عدم رعایت مقررات مربوط از تمدید قرارداد خودداری نماید .

تبصره 2: مفاد و شرایط قرارداد مذکور به صورت قرارداد نمونه توسط وزارت کشور و با کسب نظر از وزارت راه و ترابری تهیه و به مورد اجراء گذاشته می شود .

ماده 5: مبلغ اجاره بها برای هر دو سال یکبار با توجه به روش مذکور در ماده 2 این آئین نامه قابل تجدیدنظر است .

ماده 6: از تاریخ تصویب این آئین نامه ، آئین نامه قبلی شرایط واگذاری غرفه های ترمینالها لغو می شود .

هیئت وزیران در جلسه مورخ 1382/8/18 بنا به پیشنهاد مشترک شماره 2769/1/3/37 مورخ 1382/5/28 وزارتخانه های راه و ترابری و کشور و به استناد تبصره ماده 2 قانون اصلاح لایحه قانونی احداث پایانه های مسافربری و ممنوعیت تردد اتومبیلهای برون شهری در داخل شهر تهران - مصوب 1372 - آئین نامه اجرایی تبصره یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود :

4- آئین نامه اجرائی ماده 6 قانون اصلاح لایحه قانونی احداث پایانه های مسافربری و ممنوعیت تردد اتومبیل‌های

مسافربری برون شهری در داخل شهر تهران

ماده 1: حداکثر یک ماه پس از تاریخ اعلام تجهیز و آماده بهره برداری شدن پایانه مسافربری هر شهر بر اساس نقشه مصوب و مقررات مربوطه توسط شهرداری هر شهر به سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور ، شرکتهای حمل و نقل مسافربری در پایانه مسافربری مستقر خواهند شد .

تبصره : موسسات حمل و نقل مسافربری به منظور استقرار در پایانه مسافربری موظفند در ظرف مهلت مقرر توسط سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور مطابق ضوابط و مقررات سازمان مذکور و قانون تجارت به صورت یکی از شرکتهای مذکور در قانون تجارت تغییر وضعیت دهند ، در غیر این صورت از ادامه فعالیت آنها جلوگیری به عمل خواهد آمد .

ماده 2: پس از استقرار کلیه شرکتهای حمل و نقل مسافر داخل پایانه های مسافربری شهر ، شهرداری هر شهر (سازمان پایانه های مسافربری شهرداری) در مهلت مقرر با هماهنگی سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور و نیروی انتظامی نسبت به تعطیل نمودن موسسات و شرکتهای حمل و نقل مسافربری برون شهری غیر مستقر در پایانه های یاد شده اقدام می نمایند . همچنین نیروی انتظامی و راهنمایی و رانندگی حسب مورد از فعالیت و تردد آنها در داخل شهر به جز از مسیرهای مجاز جلوگیری نموده و با متخلفان برابر مقررات برخورد خواهد نمود .

تبصره 1: مسیرهای مجاز یا ممنوع تردد خودروهای بین شهری در تهران به تصویب شورای حمل و نقل و ترافیک تهران و در سایر شهرها به تصویب شورای هماهنگی ترافیک استان خواهد رسید .

تبصره 2: تصدی به امر حمل و نقل مسافر در درون شهرها مستلزم اخذ مجوز از شهرداری محل می باشد .

تبصره 3: شرکتهای حمل و نقل مسافربری برون شهری با رعایت ضوابط و مقررات شهرداری و سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور مکلفند دفاتر فروش بلیط و یا نمایندگی در موسسات مسافرتی مجاز در مناطق مختلف شهر علاوه بر ارائه بلیط در پایانه ها ایجاد نمایند .

تبصره 4: تردد خودروهای مسافربری برون شهری دربستی تحت پوشش شرکتهای حمل و نقل مسافربری در درون شهرها بر اساس ضوابطی که توسط وزارتخانه های کشور ، راه و ترابری و فرهنگ و ارشاد اسلامی با رعایت قوانین و مقررات مربوط تدوین می گردد تعیین خواهد شد .

ماده 3: سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور موظف است برنامه ها و نیازهای حمل و نقل مسافر هر شهر را جهت احداث ، تجهیز یا توسعه پایانه های مسافربری به شهرداری (سازمان پایانه های مسافربری شهرداری) محل اعلام نماید .

تبصره 1: معیارهای فنی مربوط به احداث پایانه ها از سوی سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور تهیه و به وزارت کشور برای ابلاغ به شهرداریها اعلام می گردد تا با رعایت ضوابط مذکور ، نقشه های اجرائی پایانه های مسافری توسط شهرداری هر شهر تهیه گردد .

تبصره 2: مکان یابی احداث پایانه های مسافری بر اساس مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری طرح و نقشه های تفصیلی مصوب شهر صورت می گیرد .

تبصره 3: شهرداریها موظف به احداث پایانه مسافری بر اساس ماده 5 قانون عنوان این آئین نامه می باشند . تعیین اولویت و موافقت با تاسیس پایانه های مسافری عمومی توسط بخش خصوصی و یا تعاونی با رعایت قوانین و مقررات مربوط و با هماهنگی شهرداری با سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور می باشد . شهرداری (سازمان پایانه های مسافری شهرداری) هر شر ، تسهیلات لازم را در جهت احداث پایانه های مسافری توسط بخش های خصوصی و یا تعاونی فراهم می نماید . سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور نسبت به تأمین اعتبار و تسهیلات مورد نیاز احداث پایانه توسط شهرداری ، بخش خصوصی و تعاونی از طریق منابع مالی در اختیار سازمان اقدام مینماید .

ماده 4: برنامه ریزی و سیاست گذاری در زمینه تعیین زمان حرکت سرویسهای مسافر ، ایجاد خطوط جدید ، کیفیت ارائه خدمات مسافری توسط شرکتهای حمل و نقل مسافری بر عهده وزارت راه و ترابری (سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور) می باشد .

تبصره 1: تشکیلات و سازمانهای اداری مستقر در پایانه های مسافری که حسب وظایف قانونی به نحوی عهده دار مسئولیتی در امور پایانه ها می باشند حق مداخله در امور یکدیگر را ندارند و مدیریت داخلی پایانه ها با شهرداری (سازمان پایانه های مسافری شهرداری) می باشد .

تبصره 2: وزارت راه و ترابری (سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور) در زمینه اصلاح ، تجهیز و نوسازی ناوگان موجود مسافری از لحاظ کیفی و کمی و همچنین ارزیابی و اصلاح سیستم موجود در نحوه ارائه خدمات متناسب با نیازهای مناطق مختلف کشور توسط شرکتهای مسافری و بکارگیری اهرم های لازم و امکانات در جهت ارتقای سطح ایمنی و ارائه خدمات کیفی و کمی نیروهای شاغل در بخش حمل و نقل مسافر ، برنامه ریزی و سیاستگذاری می نماید .

تبصره 3: هرگونه تبلیغات و نصب تابلو در فضای عمومی پایانه ها توسط شرکتهای مسافری ممنوع می باشد مگر با اخذ مجوز از مدیریت پایانه مسافری .

تبصره 4: ساعات فعالیت پایانه های مسافربری با توجه به نیاز هر شهر با هماهنگی سازمان حمل و نقل و پایانه های استان ، توسط مدیریت پایانه های مسافربری شهرداری تعیین و اعلام خواهد شد .

ماده 5: فقط آن دسته از وسایل نقلیه مسافربری اجازه ورود به محوطه پایانه مسافربری عمومی را خواهند داشت که تحت پوشش و یا نمایندگی یکی از شرکتهای مستقر در پایانه بوده و مطابق ضوابط سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور مجاز به فعالیت در حمل و نقل عمومی مسافربری باشند ، در غیر این صورت مدیریت پایانه با همکاری نیروی انتظامی از ورود این گونه وسایل نقلیه به داخل پایانه جلوگیری خواهد نمود و مراتب را جهت برخورد قانونی به سازمان حمل و نقل و پایانه استان اعلام می نماید .

تبصره: در ایام ویژه با تشخیص سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور و واحدهای تابع آن ، ورود وسایل نقلیه مسافربری اعم از وسایل نقلیه پلاک سفید ، پلاک دولتی و عمومی به داخل پایانه مسافربری در جهت تسهیل در جابجایی مسافران با اطلاع و هماهنگی شهرداری (سازمان پایانه های مسافربری شهرداری) مربوط بلامانع خواهد بود

شرکتهای حمل و نقل مسافربری استفاده کننده از وسایل نقلیه مذکور در این تبصره نیز مکلفند مقررات مربوط به حمل و نقل مسافر ، اخذ عوارض ، سایر قوانین از جمله ایمنی و مقررات راهنمایی و رانندگی و دستورالعمل های شهرداری (سازمان پایانه های مسافربری شهرداری) و سازمان حمل و نقل و پایانه را رعایت نمایند ، در غیر این صورت از تردد آنها توسط راهنمایی و رانندگی و پلیس راه جلوگیری بعمل خواهد آمد .

ماده 6: شرکتهای حمل و نقل مسافربری مکلفند فقط در محلهای تعیین شده توسط شهرداری (سازمان پایانه های مسافربری شهرداری) در داخل پایانه نسبت به سوار و پیاده نمودن مسافران وسایل نقلیه مسافربری خود اقدام نمایند و در صورت تخلف ، مدیریت پایانه های شهرداری با همکاری نیروی انتظامی نسبت به جلوگیری از تخلف اقدام و موضوع را به سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور اعلام خواهد نمود .

تبصره: جلوگیری و برخورد قانونی با رانندگان متخلفی که در خارج از پایانه اقدام به سوار یا پیاده نمودن مسافر می نمایند ، به عهده ادارات راهنمایی و رانندگی می باشد

ماده 7: هر شرکت مسافربری در چهارچوب قرارداد منعقد شده با شهرداری موظف به حفظ و نگهداری ابنیه ، مستحذات ، فضای سبز و تاسیسات و همچنین محوطه مجاور در محل مورد واگذاری می باشند و در صورت تخلف و ورود ضرر و زیان موظف به پرداخت خسارت به شهرداری و رفع نقص وارد شده می باشند .

تبصره 1: شرکتهای مسافربری که رانندگان وسایل نقلیه آنها مبادرت به شستشو یا تعویض روغن و یا تعمیر و تعویض وسایل یدکی وسایط نقلیه خود در محل‌های غیر مجاز پایانه های مسافربری نمایند متخلف محسوب و برابر مقررات با آنها رفتار خواهد شد .

تبصره 2: هیچیک از شرکتهای مسافربری حق واگذاری تمام یا قسمتی از غرفه مربوط را به غیر بدون کسب مجوز از شهرداری (سازمان پایانه های مسافربری شهرداری) ندارد . همچنین تغییرات جزئی و تغییر دکور غرفه شرکتها با نظارت و اجازه شهرداری و با هزینه شرکت مربوط امکان پذیر خواهد بود .

ماده 8: نرخ گذاری در امر مسافربری برون شهری با اخذ نظر کارشناسی سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان بر عهده وزارت راه و ترابری (سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور) می باشد .

تبصره: نظارت و کنترل بر حسن اجرای نرخهای مصوب بر عهده سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور می باشد .

ماده 9: مالکیت و مدیریت تاسیسات پایانه ها و مسئولیت خدمات و انتظامات داخلی پایانه ها و حفظ و نگهداری تاسیسات به عهده شهرداری (سازمان پایانه های مسافربری شهرداری) است و کلیه واحد ها و نمایندگان و شرکتها و سازمانهایی که به هر شکل از خدمات مذکور استفاده می نمایند ، موظف به رعایت مقررات داخلی پایانه که بوسیله شهرداری (سازمان پایانه های مسافربری شهرداری) تعیین می گردد ، خواهند بود .

تبصره 1: نیروی انتظامی در جهت تامین امنیت داخلی پایانه ها با مدیریت پایانه ها همکاری خواهد نمود .

تبصره 2: غرفه های تجاری پایانه ها از نظر رعایت اصول بهداشتی ، رعایت نرخهای مصوب و سایر مقررات صنفی تابع قوانین مربوط خواهند بود . شهرداری (سازمان پایانه های مسافربری شهرداری) موظف است تسهیلات مورد نیاز را جهت نظارت سازمانهای مسئول فراهم نماید . نظارت سازمانهای مسئول ، رافع مسئولیت شهرداری نخواهد بود .

تبصره 3: مالکیت پایانه ها با تأیید شهرداریها قابل واگذاری به بخش غیر دولتی (خصوصی) خواهد بود .

ماده 10: شهرداریها (سازمان پایانه های مسافربری شهرداری) مکلفند به تناسب امکانات مالی نسبت به ایجاد مرکز شستشوی خودرو (کارواش) ، جایگاههای سوخت ، مرکز معاینه فنی خودرو ، خوابگاه رانندگان و سایر تاسیسات رفاهی و خدماتی مورد نیاز بر اساس نقشه مصوب در پایانه های مسافربری برون شهری اقدام نماید .

ماده 11: شرکتهای مسافربری موظفند پس از فروش بلیط به مسافران نسبت به تهیه و تنظیم صورت وضعیت مسافری اقدام نمایند . ضوابط مربوط به نحوه تهیه و تنظیم ارایه صورت وضعیت مسافری به شرکتهای مسافری در دستورالعمل و بخشنامه های صادر شده وزارت راه و ترابری (سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور) بر اساس مقررات مربوط مشخص و

عمل خواهد شد و شرکتهای مذکور موظفند به هنگام صدور بلیط برای مسافران برابر تعرفه های عوارض مصوب ، عوارض مربوط را وصول و به حساب شهرداری شهر (سازمان پایانه های مسافربری شهرداری) هستند خودداری نماید .

ماده 12: شرکتهای مسافربری مجاز به تعطیل فعالیت شرکت یا شعبه آن و یا سرویسهای خود نمی باشند . در صورتی که شرکت مسافربری بیش از 3 ماه فعالیت ننماید ، فعالیت مجدد آن منوط به رعایت کلیه ضوابط و شرایط مقرر و کسب پروانه فعالیت جدید از سازمان حمل و نقل و پایانه های استان و با رعایت مفاد آئین نامه شرایط خاص تشکیل شرکتهای مسافربری موضوع ماده دوم لایحه قانونی احداث ترمینالها - مصوب 1367 - امکان پذیر می باشد . شرکتهای مذکور موظفند اجاره بها و کلیه حقوق شهرداری را تا زمان تحویل غرفه پرداخت نمایند .

ماده 13: کلیه شرکتهای مسافربری مظف به اجرای دقیق مفاد آئین نامه ها و بخشنامه ها و دستورالعملهای صادر شده از وزارت راه و ترابری (سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور) و شهرداریهای کشور (سازمان پایانه های مسافربری شهرداری) در چهارچوب وظایف قانونی و کلیه قوانین و مقررات حمل و نقل عمومی کشور می باشند . مدیریت شرکتهای موظفند ترتیبی اتخاذ نمایند تا کلیه قوانین و مقررات و دستورالعملها و بخشنامه های صادر شده به اطلاع کارکنان و رانندگان شرکتهای و شعب و نمایندگیهای آنها برسد .

ماده 14: هر گروه رانندگان ، کمک رانندگان ، مهمانداران ، مسئولان و کارکنان شرکتهای حمل و نقل مسافربری موظفند از لباسهای هم شکل مورد تأیید سازمان حمل و نقل پایانه های کشور استفاده نمایند .

ماده 15: رعایت مقررات و ضوابط ایمنی ، کیفیت خدمات و نحوه عملکرد شرکتهای و موسسات مسافربری توسط سازمان حمل و نقل و پایانه های استان در طول سال مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته و مراتب در پرونده های مربوط درج و طبق مقررات نسبت به آن اتخاذ تصمیم خواهد شد .

ماده 16: سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور موظف است اطلاعات مربوط به برنامه زمانبندی حرکت ناوگان شرکتهای مسافربری ، محل استقرار دفاتر شهری شرکتهای مسافربری ، غرفه های مستقر در پایانه ها ، اطلاعات راهها و غیره را از شرکتهای و ارگانهای ذیربط دریافت و در اختیار سازمان پایانه های شهرداری (شهرداری) ذیربط قرار دهد . سازمان پایانه های شهرداری نیز پیرو اطلاعات اخذ شده فوق مکلف است نسبت به راه اندازی مرکز اطلاع رسانی اقدام نماید . این مرکز اطلاعات شهری ، اطلاعات راهها ، هتلها و استراحتگاههای مسیر و اطلاعات مربوط به زمان بندی حرکت ناوگان همراه با مبادی و مقاصد و مسیرهای ترکیبی شرکتهای حمل و نقل را به آگاهی عموم و به منظور کاهش مراجعات حضوری به شهروندان ارایه می نماید .

ماده 17: تخطی از مقررات این آئین نامه تخلف محسوب شده و شهرداری با متخلفان برابر ضوابط ، دستورالعملها و قوانین و مقررات مربوط حسب مورد برخورد خواهد نمود . سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور نیز برابر آئین نامه حمل بار و مسافر و مدت تعطیل موسسات مسافربری و حمل و نقل زمینی موضوع قانون اصلاح ماده 14 اصلاحی قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرایم رانندگی با شرکتها و موسسات حمل و نقل مسافربری متخلف برخورد می نماید .

5- آئین نامه اصلاحی اجرائی تبصره ماده 2 قانون اصلاح لایحه قانونی احداث پایانه های مسافری و ممنوعیت تردد

اتومبیلهای برون شهری در داخل شهر تهران - مصوب 1372

ماده 1: شهرداریهای غرفه های موجود و قابل واگذاری در پایانه های مسافری برون شهری را به شرکتهای حمل و نقل مسافری برون شهری که در این آئین نامه به اختصار شرکت نامیده می شوند و بر اساس ضوابط وزارت راه و ترابری تشکیل و معرفی می گردند ، جهت انجام خدمات مسافری تحت شرایط مندرج در این آئین نامه و به صورت نمایندگی در مقابل اخذ اجاره بها و از طریق انعقاد قرارداد واگذار می نمایند .

تبصره 1: سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای استان مکلف است شرکتهای را بر اساس عواملی چون کیفیت ارائه خدمات ، سابقه عملکرد ، تعداد و عمر ناوگان ، ایمنی در تردد ، تخلفات و نظایر آن حداکثر تا 4 درجه ، درجه بندی نموده و جهت شرکت در مزایده غرفه های شرکتهای مسافری به شهرداری هر شهر معرفی نماید .

تبصره 2: شهرداریها مکلفند غرفه های مسافری را بر مبنای ارزش عرصه و اعیان ، موقعیت ، انکانات ، کیفیت و سایر خدمات ، بر اساس دستورالعملی که به تأیید سازمان شهرداریهای کشور رسیده و ابلاغ می گردد ، حداکثر تا 4 درجه متناسب با درجه بندی شرکتهای معرفی شده درجه بندی نموده و از طریق مزایده واگذار نماید .

تبصره 3: پس از انجام مزایده ، هیچگونه تغییری در وضعیت غرفه یا سالن غرفه ها که به موقعیت شرکتهای مسافری مستقر در پایانه نسبت به قبل از برگزاری مزایده لطمه وارد سازد ، توسط شرکتهای مسافری و یا شهرداری مجاز نخواهد بود .

ماده 2: مبنای اجاره بهای ماهانه غرفه های قابل واگذاری به شرکتهای بوسیله یک نفر از کارشناسان رسمی دادگستری که توسط شهرداری انتخاب می گردد تعیین می شود تا با انجام تشریفات مزایده در حضور نمایندگان شهرداری و سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای استان مبلغ اجاره بها مشخص گردد .

تبصره 1: کارشناس منتخب مذکور اجاره بهای ماهانه غرفه واگذار شده را با رعایت ارزش عرصه و اعیان و موقعیت غرفه متناسب با آن مقدار از سطح پایانه که وسایط نقلیه شرکت مسافری در آن توقف یا مورد استفاده ها قرار می دهند و همچنین با ملحوظ داشتن درجه بندی غرفه و هزینه هایی که برای نگهداری و سایر خدمات از طرف شهرداری مصروف

می گردد ، به صورت یکجا به عنوان اجاره بهای غرفه اختصاصی شرکت مسافری استفاده کننده به صورت قیمت پایه برآورد می نماید .

تبصره 2 : شرکت مسافری استفاده کننده از غرفه واگذار شده مکلف است اجاره بهای مندرج در قرارداد را بدون هیچگونه عذر و تعلل در سررسید معین در قرارداد واگذاری به شهرداری تأدیه نماید .

تبصره 3 : واگذاری غرفه های غیر حمل و نقلی (نظیر رستورانها) نیز مشمول مقررات این آئین نامه خواهد بود و نقش سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای صرفاً در خصوص غرفه های شرکت های مسافری می باشد .

ماده 3 : در هنگام عقد قرارداد از سوی شرکتها باید معادل شش ماه اجاره بهای ماهانه هر سال و از سوی دیگر غرفه ها نیز معادل سه ماه اجاره بهای ماهانه هر سال به صورت ضمانتنامه بانکی یا وجه التزام به منظور حسن انجام خدمات و تعهدات برابر قرارداد منعقد شده در اختیار شهرداری قرار گیرد تا در صورت تعلل در پرداخت اجاره بها یا حدوث هرگونه خسارت با تاسیسات ، ساختمان ، لوازم و تجهیزات پایانه از جانب بهره بردار یا عوامل وی شهرداری بتواند خسارت خود را از آن محل برداشت نماید .

تبصره 1 : تشخیص میزان خسارت با کارشناس رسمی منتخب شهرداری و سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای استان می باشد .

تبصره 2 : چنانچه قبل از خاتمه قرارداد شهرداری از محل ضمانت نامه مذکور مبلغی وفق مقررات برداشت نماید طرف قرارداد مکلف است ظرف مدت بیست روز بعد از اعلام کتبی شهرداری آنرا تأمین نماید بطوری که همواره ضمانت نامه بانکی یا وجه التزام معادل حدنصاب مقرر در این ماده تأمین شده باشد . بدیهی است در صورت عدم تأمین شرایط فوق شهرداری بلافاصله قرارداد واگذاری را لغو خواهد نمود . پس از لغو قرارداد بهره بردار موظف است حداکثر ظرف مدت دو ماه نسبت به تخلیه غرفه و تحویل به شهرداری اقدام نماید . شهرداری نیز مکلف است در صورت خاتمه مدت قرارداد و یا لغو قرارداد و پس از تحویل گرفتن غرفه بلافاصله باقیمانده وجه التزام یا ضمانتنامه بانکی شرکت را به آن شرکت مسترد دارد .

تبصره 3 : دریافت هرگونه وجه یا تضمین دیگر علاوه بر مال الاجاره و تضمین فوق الذکر تحت هر عنوان از قبیل سرقتی ، پیش پرداخت و غیره توسط شهرداری از شرکت های مسافری استفاده کننده از غرفه های پایانه های مسافری ممنوع است .

تبصره 4 : استرداد سپرده غرفه های غیر حمل و نقلی مستلزم ارایه مفصاحساب بیمه ، دارایی و تسویه حساب می باشد .

ماده 4: قرارداد واگذاری غرفه های پایانه های مسافربری برون شهری به مدت دو سال منعقد می شود و تمدید قرارداد برای سه سال متوالی دیگر از یک دوره پنجساله که با عقد قرارداد اولیه که از طریق تشریفات مزایده آغاز می شود با رعایت سایر مقررات این آئین نامه بلامانع است . غرفه های غیر حمل و نقلی مستقر در پایانه فقط برای یکسال واگذار می گردد و تمدید آن برای دو دوره یکساله بلامانع می باشد .

تبصره 1: شهرداری می تواند در صورت عدم انجام تعهدات مالی از سوی شرکتها و یا عدم رعایت مفاد قرارداد و پس از کسب نظر از سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای استان که حداکثر ظرف مدت 15 روز اظهار نظر خواهند نمود از تمدید قرارداد خودداری نماید .

تبصره 2: مفاد و شرایط قرارداد نمونه توسط وزارت کشور (سازمان شهرداریهای کشور) با کسب نظر از وزارت راه و ترابری تهیه و به مورد اجرا گذاشته می شود .

تبصره 3: چنانچه قبل از خاتمه قرارداد شرکت حمل و نقل مسافربری شرایط و ضوابط وزارت راه و ترابری را که بر مبنای آن تشکیل شده است از دست بدهد با اعلام کتبی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای استان ، شهرداری با تسویه کلیه حقوق خود قرارداد واگذاری را لغو و حداکثر ظرف مدت یکماه به ترتیب مقرر در تبصره 2 ماده 3 این آئین نامه نسبت به تخلیه غرفه اقدام خواهد نمود .

تبصره 4: واگذاری غرفه های غیر حمل و نقلی بعد از پنج سال صرفاً از طریق تشریفات مزایده امکان پذیر خواهد بود .

ماده 5: افزایش اجاره بها به هنگام تمدید قرارداد برای مدت 3 سال متوالی دیگر بر مبنای نظر کارشناسی رسمی دادگستری منتخب شهرداری بلامانع است .

تبصره: افزایش اجاره بهای غرفه های غیر حمل و نقلی برای دو دوره یکساله دیگر بر مبنای نظر کارشناسی رسمی دادگستری منتخب شهرداری بلامانع است .

ماده 6: از تاریخ ابلاغ این آئین نامه ، آئین نامه اجرائی تبصره ماده 2 قانون اصلاح لایحه قانونی احداث پایانه های مسافربری و ممنوعیت تردد اتومبیلهای مسافربری برون شهری در داخل شهر تهران ، موضوع تصویب نامه شماره 15139/ت/9941 مورخ 1374/8/14 لغو و شرکتهایی که در تاریخ ابلاغ این آئین نامه در پایانه ها مستقر هستند تا انقضای مدت قراردادهای مربوط طبق مفاد قرارداد اقدام و پس از آن تابع این آئین نامه خواهند بود .